

-Пост полио група за поддршка
ПОЛИО ПЛУС
Здружение на граѓани
Бр. 01 - 02/1
03.01. 20 14 год.
Скопје

Полио Плус – движење против хендикеп

„ОД НОРМА ДО ПРАКСА“

Годишен извештај за 2013 година

ВНИМАНИЕ ЕДНАКОВСТ

СПОСОБНОСТ

vs.

НЕСПОСОБНОСТ

Содржина

ОСНОВНИ ИНФОРМАЦИИ	3
ВИЗИЈА	4
МИСИЈА	4
ДОЛГОРОЧНИ ЦЕЛИ НА ПОЛИО ПЛУС СЕ:	4
ПОЛИО ПЛУС АКТИВНОСТИТЕ ГИ ОСТВАРУВА ПРЕКУ:	4
ПРОГРАМСКИ НАСОКИ НА ДЕЛУВАЊЕ	5
ПРОГРАМСКИ НАСОКИ И АКТИВНОСТИ НА ДЕЈСТВУВАЊЕ во 2013	6
ПРАВНА ПРОГРАМА	6
Застанување за хармонизирање на законската регулатива со меѓународните норми и стандарди	6
Унапредување на законската регулатива за вработување на лицата со хендикеп	6
Унапредување на законската регулатива за заштита од дискриминација	6
Унапредување на подзаконската рамка за категоризација на хотелите согласно КПЛХ	7
Подигнување на капацитетот за заштита од дискриминација	7
Поддршка на работата на Интер-партистката парламентарна група (ИППГ)	7
Унапредување на предлог закнот за јавна администрација	7
Унапредување и следење на законската регулатива и промоција на прашањето на хендикеп на локално ниво	8
Унапредување и следење на законската регулатива за дискриминација на локално ниво	8
Активно учество на Полио Плус во работните тела и органи во институциите	8
СОЦИЈАЛНА ПРОГРАМА	8
Категоризација на лицата со хендикеп	8
ЕКОНОМСКА И ОБРАЗОВНА ПРОГРАМА	9
Спроведени 5 дебати за подобар закон за вработување на лицата со хендикеп	9
Организирана 1 јавна дебата за подобар закон за вработување на лицата со хендикеп	9
Дебата за дискриминациските практики во областа на вработувањето и работните односи врз етничка припадност, возраст, пол и хендикеп	9
ГРАЃАНСКА ПРОГРАМА	9
„РОУД-ШОУ“ за прашањето на хендикеп	9
Обука на раководителите на програмите во УСАИД	10
Конференција за лидерство во судовите: Современо управување и лидерство во судовите ..	10
Почитувај го моето право – ова е паркинг за мене	10

Активно членство.....	10
КРОС-ПРОГРАМСКИ АКТИВНОСТИ.....	11
Правна помош и совети	11
Внимание Еднаквост / ГРАЃАННИТЕ ТЕТ-А-ТЕТ СО КОМЕСАРИТЕ.....	11
Внимание Еднаквост / „Дискринација низ мојот објектив“ и „мисли еднакво“.....	11
Внимание Еднаквост / Мултимедијални продукти.....	12
Мојата приказна – вработување според способноста	12

ОСНОВНИ ИНФОРМАЦИИ

Целосно име	Полио Плус – движење против хендикеп
Акроним	Полио+
Правен статус:	Здружение на граѓани
Адреса:	Бул. АВНОЈ, бр. 64 локал 2, 1000 Скопје, Македонија
Телефонски број:	+389 2 2400 544
Број на факс:	+389 2 2400 544
Електронска пошта:	polioplus@polioplus.org.mk
Интернет страна:	www.polioplus.org.mk
Матичен Број	5396441
Даночен број	4030000390748
Жиро сметка	300000000697660
Име на банка	Комерцијална банка АД Скопје
Претседател	Звонко Шаврески
Телефонски број:	+389 2 2400 544
Мобилен телефон	+389 70 34 34 00
Електронска пошта	zvonko@polioplus.org.mk
Контакт лице	Елена Кочоска – програмски координатор
Телефонски број:	+389 2 2400 544
Мобилен телефон	+389 70 34 64 96
Електронска пошта	elena@polioplus.org.mk

ВИЗИЈА

Полио Плус е лидер, активен креатор и носител на суштинските промени за градење на светот како општество во кое сите лица со хендикеп учествуваат целосно, како еднакви граѓани.

Полио Плус, потпирајќи се на индивидуалните вредности, како прилагодлива, истрајна и одржлива организација, а преку искористување на процесите и механизмите на посредната демократија, заедно со другите чинители, го промовира и наметнува пристапот за еднакви можности, кој обезбедува учество на лицата со хендикеп во главните општествени текови.

МИСИЈА

Полио Плус е граѓанска организација на лица со и без хендикеп која работи на суштинско поврзување и целосно остварување на основните човекови права и слободи на лицата со хендикеп.

Нашата мисија е јакнење на самодовербата на лицата со хендикеп и креирање на општество со еднакви можности за сите.

“Полио Плус не патува сам”. Нашата мисија ја остваруваме заедно со другите чинители во општеството.

ДОЛГОРОЧНИ ЦЕЛИ НА ПОЛИО ПЛУС

- Еднакви можности за учество на лицата со хендикеп во општествените текови;
- Воспоставување на систем за правата и достоинството на лицата со хендикеп;
- Социјална кохезија и намалување на сиромаштијата;
- Добро владеење, партиципација и политики за прашањето на хендикеп;
- Вкоренето и динамично граѓанско општество, кое влијае врз јавните политики;
- Прифатена културна разноличност, меѓузависност и дијалог;
- Поддржан евроинтеграциски процес и зајакната регионална соработка;
- Полио Плус - независна организација, со кредитibilitет, способна за партнерства и сојузи базирани врз еднаквост;
- Полио Плус е атрактивна и иновативна организација која учи со иновативен и глобален поглед.

ПОЛИО ПЛУС АКТИВНОСТИТЕ ГИ ОСТВАРУВА ПРЕКУ:

- Застапување и лобирање за промена и унапредување на легислативата по прашањето на хендикепот во сите општествени текови,
- Креирање на и влијание врз политиките,
- Промоција и застапување за независното живеење на лицата со хендикеп,
- Подигнување на јавната свест,
- Афирмација на креативност кај лицата со хендикеп.

ПРОГРАМСКИ НАСОКИ НА ДЕЛУВАЊЕ

Пет стратешки цели го отцртуваат среднорочното дејствување на Полио Плус. Станува збор за четири програмски насоки чии активности се меѓусебно испреплетени и секоја сама за себе претставува приказна за себе. Во прашање се следните програмски дејствувања:

Правна програма, чии цели се насочени кон унапредување на правниот систем во општеството, преку хармонизирање на домашното законодавство со меѓународното, креирање на систем на политики и програми на национално и локално ниво, за унапредување на положбата на лицата со хендикеп и почитување на нивните човекови права во политичкиот, економско-социјалниот и културниот живот.

Социјална програма. Целта на социјалната програма е да се придонесе во промоција на концептот за независно и достоинствено живеење, како и креирање на сеопфатна кохерентна политика во однос на регулаторните механизми за социјални сервиси за поддршка.

Економско-образовна програма, чии цели се насочени кон унапредување на положбата на лицата со хендикеп на пазарот на трудот и нивно активно учество во економската политика во Македонија, како и признавање на вредностите на лицата со хендикеп на пазарот на трудот.

Граѓанска програма. Целта на оваа програма е да придонесе во намалувањето на дискриминацијата кон лицата со хендикеп, преку поврзување и вмрежување со други чинители и актери од општеството, како и промоција на потребата од вклучување на прашањето на хендикепот во главните текови (mainstreaming), но и имплементирање на активности и програми во јавниот, приватниот и граѓанскиот сектор.

ОСТВАРЕНИ РЕЗУЛТАТИ ВО 2013

Во 2013 година, Полио Плус се насочи кон унапредување на положбата на лицата со хендикеп, со отпочнување дејствија за спроведување позитивни мерки и нови, иновативни акции кои ќе придонесат во кохезионото дејствување на сите општествени чинители, за активно вклучување на лицата со хендикеп во општествените текови.

Со оглед на новите предизвици, во 2013 година беа остварени следниве резултати:

- Прифатена иницијатавата за промена на Законот за вработување на инвалидни лица
- Променет Правилникот за категоризација на хотелите при Министерството за економија
- Доставени 10 иницијативи до Влада на РМ и 3 барања за автентични толкувања до Собрание на РМ
- Доставена иницијатива за оцена на уставноста на делови од закон до Уставен Суд
- Изработена компаративна студија за вработување на лицата со хендикеп во МК и ЕУ
- Изработена студија за дискриминаторските практики врз основа на етничка припадност, возраст, пол и хендикеп при вработување и работни односи, согласно Националната стратегија за еднакви можности и недискриминација
- Изработена студија за Пристапноста до избирачките места за лицата со хендикеп
- Подигнат капацитетот на 25 члена од Националното координативно тело за имплементација на ООН Конвенцијата за правата на лицата со хендикеп во РМ
- Поднесен УПР извештај за состојбата на лицата со хендикеп во Р. Македонија
- Реализирани дебати со членовите на Комисијата за заштита од дискриминација каде што 10 члена се стекнаа со знаења за пристапот кон хендикепот и дискриминацијата со која се соочуваат лицата со хендикеп во секојдневниот живот
- Подигнат капацитетот на релевантни чинители од социјалната политика (5) и здруженија на граѓани (25) за дискриминација, со посебен акцент на дискриминацијата врз основа на хендикеп;

ПРОГРАМСКИ НАСОКИ И АКТИВНОСТИ НА ДЕЈСТВУВАЊЕ во 2013

Согласно дефинираната стратегија (2010 – 2013), Полио Плус дејствува во четири (4) програмски насоки, за да се овозможи поголема ефективност и ефикасност во остварувањето на мисијата.

ПРАВНА ПРОГРАМА

Општата цел на програмата е да се придонесе во унапредувањето на законската (правната) рамка, поврзана со прашањата што ги засегаат лицата со хендикеп во Македонија, во насока на нејзино усогласување со меѓународните стандарди и норми, како и законодавството во ЕУ.

Целта на програмата е да се изготват и промовираат законски решенија и предлози, што ќе го поддржат зајакнувањето и унапредувањето на остварувањето на човековите и граѓанските права и слободи на лицата со хендикеп, на национално, локално, регионално и меѓународно ниво.

Застапување за хармонизирање на законската регулатива со меѓународните норми и стандарди

Во рамките на оваа насока беа реализирани серија на промотивни настани за промовирање и посочување на значењето на Конвенцијата за правата на лицата со хендикеп и нејзиниот Оpcionен протокол. Со ратификувањето на КПЛХ, Македонија правно се обврза лицата со хендикеп да ги третира како рамноправни субјекти. За побрзо дејствување и промоција на Конвенцијата, Полио Плус и натаму активно застапува и лобира за воспоставување на инструментите и механизмите за имплементација на КПЛХ.

Во таа насока, Полио Плус како член на новото Национално координативно тело за имплементација на КПЛХ во РМ, организираше дводневна обука за членовите на ова тело со цел поефикасно застапување и запознавање со суштината на самата конвенција.

Унапредување на законската регулатива за вработување на лица со хендикеп

Економската политика во Р. Македонија не располага со соодветна легислатива која на граѓаните со хендикеп би им овозможила активно да учествуваат на пазарот на трудот. Во 2013 година се покренаа серија активности во насока на унапредување на законодавната рамка за вработување на лицата со хендикеп.

Во таа насока, во 2013 година од страна на тимот на Полио Плус беа:

- Поднесени 5 иницијативи до Собранието на РМ,
- Поднесена 1 иницијатива до Уставниот Суд на РМ,
- Изработена студија за законодавство во Македонија и во ЕУ,
- Изработен предлог за унапредување и/или усвојување на нов Закон за вработување на инвалидни лица, кој беше прифатен од страна на МТСП и веќе е формирана работна група за носење на нов предлог-закон, во која член е и претставник од Полио Плус.

Унапредување на законската регулатива за заштита од дискриминација

Како еден од иницијаторите за донесување на Законот за спречување и заштита од дискриминација, Полио Плус во 2013 година продолжи да покренува иницијативи и активности во насока на унапредување на постоечката законодавна рамка за заштита од дискриминација.

За поефикасно разбирање на пристапот кон хендикепот се планираат заеднички активности и проекти за унапредување на прашањето на хендикепот, воспоставување рамка за поднесување на преставки и за подигнување на прашањето на хендикепот во судските инстанци.

Во 2013 година во соработка со Комисијата за заштита од дискриминација беа поднесени иницијативи за автентично толкување на одредени одредби од законот за заштита од дискриминација.

Унапредување на подзаконските рамка за категоризација на хотелите согласно КПЛХ

Полио Плус во соработка со Министерството за економија во почетокот на 2013 година, работеше на унапредување на правилникот за категоризација на хотелите. Предлог мерките поднесени од страна на Полио Плус со кои се регулира пристапноста и достапноста на хотелите, се инкорпорираа во правилникот.

Подигнување на капацитетот за заштита од дискриминација

Заштитата од дискриминација не е само нормирање и санкционирање на дискриминаторски практики, туку, напротив, превенција и едукација, и тоа во континуитет. Токму затоа, Полио Плус спроведе едукативни сесии за граѓанските организации и активисти, но и за државните институции и комисиите за еднакви можности.

Поддршка на работата на Интер-партиската парламентарна група (ИППГ)

Полио Плус, како иницијатор на основањето на групата, ја продолжи поддршката на нејзиното работење, како нејзин технички комитет и во текот на 2013 година.

Целта на ИППГ е да се обезбеди надпартиска поддршка и влијание за прашањата од доменот на надлежностите на Собранието, а кои ги засегаат лицата со хендикеп. Полио Плус обезбедува техничка и содржинска поддршка за работењето на оваа група.

ИППГ во составот до изборите 2011 година, изготви Глобален акционен план (ГАП) за работа во тековниот состав, којшто требаше да биде реализиран до 2012. Тековната ситуација ни наметна потреба од реорганизирање на ИППГ, за во текот на 2013 година да биде крунисана со нов водач.

Во 2013 година беше направена обука за членовите на ИППГ за суштината на КПЛХ и начинот на нивно делување во следните години. Беа реализирани 5 работни средби на ИППГ. Во текот на 2013 година се организираше јавен настан на кој беше промовирана 10 годишнината од работата на ИППГ, а нивните досегашни достигнувања беа публикувани во публикација на македонски и на английски јазик.

Унапредување на предлог Законот за администрација

Од страна на Полио Плус беа изработени предлог мерки за унапредување на предлог Законот за администрација во насока на активно вклучување на лицата со хендикеп. Иницијативата беше доставена до ИППГ, која во следниот период се очекува биде вградена во постоечкиот предлог закон.

Унапредување и следење на законската регулатива и промоција на прашањето на хендикеп на локално ниво

Во духот на локалните избори, организирајме серија на дебати „И мојот глас се брои!“ во неколку општини низ Македонија и тоа: Аеродром, Центар, Велес, Прилеп, Куманово и Радовиш.

Покрај дебатите беа остварени и серија на средби со лидерите од политичките партии на кои се разговараше за вклучување на прашањето на хендикепот во нивните програми. На овие дебати беа дистрибуирани 3.000 примероци флаери.

Унапредување и следење на законската регулатива за дискриминација на локално ниво

Имајќи ги предвид измените во Законот за еднакви можности на жените и мажите, а со цел воспоставување дијалог и надминување на предрасудите на локално ниво, во 2013 година беа организирани **средби со локалните самоуправи** по прашањето на дискриминација. Во таа насока се направи преглед на постојните стратегиски документи во 10 општини, избрани и според препораките на Одделението за родова еднаквост при МТСП: во скопските општини Чайр, Аеродром и Кисела Вода, во Тетово, Велес, Неготино, Охрид, Радовиш, Виница и во Берово. Од оваа активност произлегоа 10 препораки за општинските совети за секоја локална единица посебно, како и краен/финален извештај од секоја општина опфатена со овој проект.

Активно учество на Полио Плус во работните тела и органи во институциите

Во 2013 година Полио Плус активно беше вклучен во неколку работни групи во државните институции кои работат на полето на човековите права, и тоа во:

- Работната група при МТСП за изготвување на текстот на Предлог Законот за вработување на лицата со хендикеп
- Работната група при МТСП за Оценка на спроведување на Законот за спречување и заштита од дискриминација
- Национално координативно тело за имплементација на КПЛХ во Македонија

СОЦИЈАЛНА ПРОГРАМА

Целта на социјалната програма е да се придонесе во промоцијата на концептот за независно и достоинствено живеење, како и креирање на сеопфатна кохерентна политика за регуляторните механизми за сервисите за поддршка за лицата со хендикеп.

Категоризација на лицата со хендикеп

Во 2013 година беше изработена компаративна студија за начинот на категоризирање на лицата со хендикеп во државата и во ЕУ. Оваа студија беше презентирана на релевантните чинители. Воедно, во соработка со МТСП беше организирана и конференција за вклучување на Меѓународната класификација на способности во нашето законодавство, преку изработка на подзаконски акт за категоризација на лицата со хендикеп.

ЕКОНОМСКА И ОБРАЗОВНА ПРОГРАМА

Економско-образовна програма има за цел унапредување на положбата на лицата со хендикеп на пазарот на трудот и нивно активно учество во економската политика во Р. Македонија, како и признавање на вредностите на лицата со хендикеп на пазарот на трудот. Бидејќи нема достоинствена работа без достоинствено образование, оваа програма, паралелно, има за цел унапредување на образовниот систем како и вклучување на лицата со хендикеп во јавниот и приватен образовен сектор.

Спроведени 5 дебати за подобар закон за вработување на лицата со хендикеп

Со цел унапредување на законодаваната рамка за вработување на лицата со хендикеп, беа организирани 5 дебати на локално ниво, во 5 региони на Република Македонија (источна, западна, северна, јужна и градот Скопје). Овие дебати беа во врска со предложената иницијатива за подобрување на законот и политиките за вработување на лица со хендикеп.

Организирана 1 јавна дебата за подобар Закон за вработување на инвалидни лица

Јавна финална дебата како сослушување за законот, се реализира на 20-ти ноември 2013 година во Скопје. Дебатата имаше за цел да се соочат сите спротивставени и заинтересирани страни во врска со вработувањето на лицата со хендикеп, како и да се надминат тесните интереси на работодавачите, систематското занемарување од страна на властите и да се разреши состојбата со создадените институции кои трошат илјадници евра од Посебниот фонд, создан за вработување на лица со хендикеп. На ова јавно сослушување се отворија сите прашања и се презентираа сите факти за заштитните друштва и нивната улога како елементи кои вршат сегрегација на лицата со хендикеп.

Дебата за дискриминациските практики во областа на вработувањето и работните односи врз основа на етничка припадност, возраст, пол и хендикеп.

На дебатата се разговараше за дискриминациските практики во областа на вработувањето и работните односи врз четирите основи, како од аспект на законодавството и политиките, така и од аспект на постојната институционална рамка и оцена на нивната усогласеност со постојните меѓународни стандарди. На настанот воедно беше промовирана и публикацијата „Анализа на дискриминациските практики во областа на вработувањето и работните односи врз основа на етничка припадност, возраст, пол и хендикеп“.

ГРАЃАНСКА ПРОГРАМА

Целта на оваа програма е да придонесе во намалувањето на дискриминацијата кон лицата со хендикеп, преку поврзување и вмрежување со други чинители и актери од општеството, како и промоција потребата од вклучување на прашањето на хендикепот во главните текови (mainstreaming), активности и програми на релевантните општествени актери од трите сектори – јавниот, бизнис, граѓанскиот сектор, како и меѓунаордните институции.

„РОУД-ШОУ“ за прашањето на хендикеп

Полио Плус и УСАИД реализираа „роуд-шоу“ во Битола, Струга, Тетово и Штип. Целта на ова „роуд-шоу“ беше непосредна средба со граѓаните со хендикеп, нивните организации и релевантните општествени чинители од тие општини, за да се согледа реалната состојба во која се наоѓаат граѓаните со хендикеп и заедно да се изнајдат решенија за најгорливите проблеми со кои се соочуваат, а се покажа дека тоа се вработувањето и дискриминацијата. Со организациите на лицата со хендикеп од општините се разговараше и за воспоставување

соработка со тамошните најважни доносители на одлуки, се со цел унапредување на условите во кои работат и живеат жителите со хендикеп. Согледавме и колку информациите и услугите им се ставени на располагање и им се достапни на овие наши сограѓани.

Обука на раководителите на програмите во УСАИД

Во почетокот на годината Полио Плус оддржа 2 обуки на преставници, раководители на програми од УСАИД за примена на УСАИД стратегијата за хендикеп, како и овозможување на пристапност и достапност на лицата со хендикеп.

Конференција за лидерство во судовите: Современо управување и лидерство во судовите

Во септември Полио Плус оддржа предавање и обука на Конференцијата за лидерство во судовите, на 80-тина судии во различни судски инстанци во Македонија, за Конвенцијата за правата на лицата со хендикеп и пристапот кон феноменот хендикеп.

Почитувај го моето право – ова е паркинг за мене

Во рамки на возобновениот проект „Паркинг наречен желба“, и со Меморандумот за соработка со ЈП Паркинзи на Општина Центар, на 20.07.2013 год. се одржа средба со лицата кои паркирале на пакинг-место обележано за лица со хендикеп, а кои се пријавиле за едукација. На оваа средба претставници од Полио Плус ги запознаа „несовесните граѓани“ со правото на пристапност и мобилност на лицата со хендикеп. По кратката дискусија за значењето на пристапноста и мобилноста за граѓаните со хендикеп, на овие лица им беше прикажан краткиот документарен филм „Паркинг наречен желба“ и спот кој беше изработен за потребите на овој проект. Исто така, им беа поделени и дел од промотивните материјали како бецови, флаери и налепници.

Активно членство

Во рамките на оваа програма, Полио Плус ќе продолжи активно да учествува во работата на повеќе национални и меѓународни мрежи, сојузи и коалиции. Полио Плус има активна улога во следниве асоцијации:

- Македонска платформа за борба против сиромаштијата
- Граѓанска платформа на Македонија (Полио Плус е член на Комитетот на ГПМ);
- „Македонија – Нула корупција“;
- „Македонија без дискриминација“ (МБД) – извршната канцеларија на МБД е стационирана во Полио Плус;
- Куќа за човекови права на Македонија;
- Академска мрежа на европски експерти за хендикеп АНЕД;
- Европска асоцијација на даватели на сервиси ЕАСПД
- Европски форум за хендикеп (European Disability Forum – EDF); и
- Меѓународна асоцијација на лицата со хендикеп (Disabled People International – DPI).

КРОС-ПРОГРАМСКИ АКТИВНОСТИ

Една од главните нитки која се провејува низ сите пртходни наведени програмски делувања е подигнувањето на јавната свест, десеминација, промоција и афирмација на положбата на лицата со и без хендикеп, во насока на подигнување на јавната свест и генерирање на позитивно јавно мнение по однос на феноменот хендикеп во македонското општеството.

Правна помош и совети

Полио Плус и во 2013 година продолжи со досегашната практика на обезбедување индивидуална правна помош и совети на граѓаните со хендикеп и нивните семејства. Според досегашното искуство, во најголемиот број случаи станува збор за остварување на различни права од сферата на социјалната заштита, помош при склучување или раскинување договори за работа, обезбедување информации за надлежностите на јавните установи и сл. Можноста за лобирање и алармирање за индивидуални случаи, на сторени неправди и повреди на правата на поединци со хендикеп, иако не ги решава проблемите суштински и системски, сепак е добредојдена за лицата соочени со проблемите што ги носи хендикепот.

Во текот на годината беа дадени 176 правни совети од кои 77 се однесуваат на правото за вработување и остварување на правата од работен однос, 61 се обратиле за запознавање со правата по основ на хендикеп, 2 се обратиле за остварување на правото на гласање, 7 се обратиле за остварување на правото на мобилен додаток, 4 се обратиле за остварување на правото за обраズование, 2 се обратиле за оставрување на правото на паркинг место за лицата со хендикеп, 19 се обратиле за остварување на правото за бесплатен превоз, 1 се обратил за остварување на правото за сместување и 2 се обратиле за изградба и поставување на рампи.

Внимание Еднаквост / ГРАЃАНИТЕ ТЕТ-А-ТЕТ СО КОМЕСАРИТЕ

Холот кај кино-салата на вториот кат во „Рамстор“, на 16-ти октомври беше претворен во своевиден дебатен клуб, чиј фокус беше ставен врз една мошне присутна секојдневна проблематика – дискриминацијата. Граѓаните можеа повеќе да дознаат за механизмот чија задача е да ги заштити од дискриминација, од нееднаков третман, нееднакви животни и професионални шанси, како и да се запознаат непосредно со членовите на Комисијата за заштита од дискриминација (КЗД), да спodelат некое свое искуство кога биле така третирани. Во прашање е јавен настан кој, поддржан од Мисијата на ОБСЕ во Скопје, Полио Плус го реализира како уште еден, дополнителен обид со јавна мултимедијална кампања поинтензивно да ги промовира КЗД и концептите на еднаквост, толеранција и недискриминација, како и надлежностите согласно постојните закони.

Внимание Еднаквост / „Дискринација низ мојот објектив“ и „Мисли еднакво“

По повод Меѓународниот ден за човекови права беше отворена изложбата на фотографии и постери на тема (не)дискриминација. Поставката на најдобрите фотографии и постери беше изложени во „Мала станица“ во период од десет дена. На оваа изложба и претходеа два конкурси насочени кон фоторепортерите и младите лица, кои беа поттикнати да творат на оваа тема, со цел да се стимулира редовното и објективното медиумско следење и согледување на дискриминацијата во Македонија. На најдобрите фоторепортери кои беа дел од конкурсот за избор на најдобра фотографија „Дискриминација низ мојот објектив“ и на младите лица кои креираа постери на тема „Мисли: Еднакво“, во рамките на оваа свеченост им беа доделени парични награди и плакети. Исто така, за медумите кои најдоследно и самоиницијативно ја следеа оваа тема во изминатава година им беа доделени плакети, како признание за нивната работа. За веб-портал кој најсистематски објавуваше вести поврзани со дискриминација беше

прогласен Прес 24, а за најдобра телевизија која во својата програмска шема секогаш го вклучуваше прашањето на недискриминација и једнаквост во 2013 год. беше прогласена 24 Вести. Оваа активност беше публикувана во двојазичен каталог на македонски и английски јазик.

Внимание Еднаквост / Мултимедијални продукти

Полио Плус и во 2013 година продолжи со досегашната практика на користење мултимедиумски производи и алатки кои ќе водат кон подигнување на јавната свест за прашањето на дискриминацијата воопшто, и за дискриминацијата по прашањето на хендикепот.

Во таа насока, се изработи документарен филм „Јас не дискримирам, нели?“, кој имаше за цел запознавање и приближување на концептот за човекови права.

Полио Плус во текот на 2013 година направи: нарација, преведување на македонски и емитување на краток филм „Приказна за човековите права“.

За унапредување на работата на КЗД, Полио Плус изработи 3 (три) телевизиски спота, на 3 јазици, што потоа ќе им биде доставен на националните тв-станици за емитување, како и 2 радио спота.

Паралелно во 2013 година, беа изработени и серија други продукти кои имаа за цел подгнување на видливоста на КЗД и промоција на Законот за спречување и заштита од дискриминација. Така беа изработени:

- ❖ Календари со мотото на кампањата Внимание еднаквост
- ❖ Налепници Пријави Дискриминација!
- ❖ Бецеви со мотото од кампањата на македонаки, албански и английски јазик
- ❖ Магнети со отворач со мотото од кампањата
- ❖ 10 банери поставени низ Скопје со мотото Пријави дискриминација
- ❖ Флаери за работата на Комисијата на македонски, ромски, албански, турски, влашки, английски и на браево писмо
- ❖ Флаери за Законот за спречување и заштита од дискриминација на македонски, ромски, албански, турски, влашки, английски и на Браево писмо
- ❖ Брошура за Комисијата за заштита од дискриминација на македонски, ромски, албански, турски, влашки, английски и на Браево писмо
- ❖ Маици со мотото од кампањата и логото на КЗД
- ❖ Фризби и чистач за мраз за ветробрански стакла со мотото на кампањата
- ❖ Годишен планер

Мојата приказна – вработување според способноста

Во 2013 година беше изработен документарен филм во траење од 30 минути кој содржи приказни од секојдневието врзани за вработувањето на лицата со хендикеп во Македонија и кој го отсликува системот за вработување на лицата со хендикеп.

ПАРТНЕРСТВА, ОДНОСИ СО ЈАВНОСТА

Односи со актери

Во текот на 2013 година, соработката се одвиваше во доста поинтензивна динамика. Со цел остварување на активностите беше остварена соработка со голем број на граѓански организации, организации на лица со хендикеп, како и различни чинители на национално и локално ниво. Паралелно беа остварени и серија на средби со различни чинители од регионално и меѓународно ниво.

Односи со јавноста

Во текот на 2013 година се издадени голем број на публикации, брошури и флаери. Веб страната на Полио Плус и ИППГ континуирано се ажурира, а дел од нејзините содржини се публикуваат и на другите социјални медиуми, овозможувајќи на тој начин поголема видливост на Полио Плус. За активностите на Полио Плус медиумите имаат информирано 187 пати. Покрај инфомирањето низ медиумите, 15 натписи беа објавени во дневните печатени медиуми, 3 емисии од по 30 минути, 5 учества на утрински програми на националните телевизии и 8 учества во радио емисии.

Скопје, 2014

